

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

**Г. Ф. СЕМЕНЮК
А. Б. ГУЛЯК
О. Є. БОНДАРЕВА**

**ВЕРСИФІКАЦІЯ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВІРШУВАННЯ**

Підручник

*Затверджено
Міністерством освіти і науки України
як підручник
для студентів вищих навчальних закладів*

2-ге видання, виправлене і доповнене

УДК 801.676(075.8)
ББК 83(4Укр)я73
С30

Рецензент:

д-р філол. наук, проф. Ю.І. Ковалів,
д-р філол. наук, проф. Ф.Ф. Кейда

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
5 березня 2007 року*

Семенюк, Г.Ф.

С30 Версифікація: Теорія і практика віршування : підручник / Г.Ф. Семенюк, А.Б. Гуляк, О.Є. Бондарева. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 303 с.

ISBN 978-966-439-082-5

Розглянуто особливості поетичного мовлення. Чільну увагу приділено порівняльному аналізу прозових і поетичних творів, тенденціям сучасного поетичного розвитку, зокрема верлібризації поезій. Докладно проаналізовано системи віршування, розглянуто такі складники віршознавства як ритм, риму, строфічну організацію вірша. Ідеться про канонічні, рефренні строфи, екзотичну строфіку та різновиди верлібру. Усі теоретичні положення ілюструються прикладами з української та зарубіжної поезії. Підручник містить систему практичних завдань, які доцільно використовувати при вивченні курсів "Вступ до літературознавства", "Теорія літератури", спецкурсів і спецсемінарів на філологічних факультетах університетів.

Велика кількість ілюстративного поетичного матеріалу гідно репрезентує вітчизняну поезію кількох століть і українську перекладознавчу школу.

Для викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів, а також для всіх, хто цікавиться поезією.

**УДК 801.676(075.8)
ББК 83(4Укр)я73**

**Гриф надано Міністерством освіти і України
(лист 1.4/18-Г-2119 від 13.10.08)**

ISBN 978-966-439-082-5

© Г.Ф. Семенюк, А.Б. Гуляк, О.Є. Бондарева, 2003
© Г.Ф. Семенюк, А.Б. Гуляк, О.Є. Бондарева, 2008, зі змінами
© Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
ВПЦ "Київський університет", 2008, зі змінами

ЗМІСТ

ВІД АВТОРІВ.....	3
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. МОВА ПРОЗОВА ТА ВІРШОВА	8
РОЗДІЛ 2. ВІРШ ЯК СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ ХУДОЖНЬОЇ МОВИ	16
РОЗДІЛ 3. СИСТЕМИ ВІРШУВАННЯ.....	37
3.1. Система версифікації як естетична категорія.....	37
3.2. Метричне віршування	38
3.3. Силабічне віршування.....	44
3.4. Силабо-тонічна система.....	48
3.5. Народне віршування	67
3.6. Тонічне віршування.....	71
РОЗДІЛ 4. РИТМОТВОРЧІ ЕЛЕМЕНТИ	104
РОЗДІЛ 5. РИМА ТА ОСНОВИ РИМУВАННЯ.....	124
РОЗДІЛ 6. СТРОФІКА	157
6.1. Специфіка строфічного членування віршової мови	157
6.2. Класифікація строф.....	159
6.3. Канонічні строфи	190
6.4. Рефренні форми	200
6.5. Екзотична строфіка.....	215
РОЗДІЛ 7. ВІЛЬНИЙ ВІРШ	273
ЗАВДАННЯ для практичних, семінарських занять і самостійної роботи	
Блок № 1.....	20
Блок № 2.....	78
Блок № 3.....	117
Блок № 4.....	143
Блок № 5.....	227
Блок № 6.....	278
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	283